Lietas arhīva Nr. K71-0157-21/36
ECLI:LV:VRT:2021:0817.11140011620.5.S
Lietas Nr. 11140011620
Lietvedības Nr. K71-0157-21

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Madonā 2021. gada 17. augustā

Vidzemes rajona tiesa,
tiesnese Sanita Babre,
piedaloties prokuroram Sergejam Medvedevam,
aizstāvim Normundam Pētersonam,
atklātā tiesas sēdē izskatīja krimināllietu /pers. B/, personas kods /personas kods/, apsūdzībā pēc Krimināllikuma 126. panta pirmās daļas.

Aprakstošā daļa

[1] /pers. B/ nodarīja tīšu vidēja smaguma miesas bojājumu.

/pers. B/ 2020. gada 17. aprīlī ap plkst. 11.00, būdams alkohola ietekmē un atrodoties pie mājas /Nosaukums A/ /adrese/, pēc savstarpējā konflikta ar /pers. C/ piegāja pie /pers. C/ un tīši ar nazi vienu reizi iedūra /pers. C/ kreisā vaiga pieauss apvidū un vienu reizi iedūra labās uzacs apvidū.

/pers. B/ vardarbības rezultātā /pers. C/ tika nodarīti miesas bojājumi: durti griezta brūce kreisā vaiga pieauss apvidū ar zemādas asinsizplūdumiem kreisās auss un kreisās acs apvidū, asinsizplūdumu kreisā orbītā, asinsizplūdumu kreisās acs ābola baltumā, kreisā pieres dobuma ārējās sānu, apakšējās sieniņas lūzumu, kreisās orbītas augšējās un iekšējās sānu sieniņas lūzumu, durti griezta brūce labās uzacs apvidū, kas pēc sava rakstura pieskaitāmi vidēji smagiem miesas bojājumiem, kas izraisījuši veselības traucējumu uz laiku virs 21 dienas.

Ar šādu savu rīcību /pers. B/ izdarīja noziedzīgu nodarījumu, kas paredzēts Krimināllikuma 126. panta pirmajā daļā.

Motīvu daļa

[2] Apsūdzētais/pers. B/ tiesas izmeklēšanas laikā savu vainu Krimināllikuma 126. panta pirmajā daļā paredzētajā noziedzīgā nodarījumā neatzina. Apsūdzētais liecināja, ka notikuma dienā pamodies ap pulksten 4.00 no rīta, zāģējis malku, pēc tam lietojis alkoholu un sēdējis savā istabā, skatījies telefonā. Novērtējot izdzertā alkohola daudzumu, apsūdzētais norādīja, ka dzēris "daudz vīna". Negaidīti istabā ienāca cietušais /pers. C/, atvēzējās ar beisbola nūjai līdzīgu priekšmetu, iesita pa galvu un kliedza "nositīšu". Gribējis sist otru reizi, taču apsūdzētais izvairījās un izdarīja sitienu /pers. C/. Juties slikti tāpēc izgāja ārā no mājas, tad atbrauca ātrā palīdzība un pēc tam pamodies slimnīcā. Slimnīcā gulējis vienā palātā ar cilvēkiem, kuri teikuši, ka viņam uz sejas ir zilumi. Apsūdzētajam bija aizpampušas acis. To, vai bija paņēmis rokās nazi, apsūdzētais neatceras.

[2.1] Pirmstiesas procesā, 2020. gada 28. aprīlī pratināts kā aizdomās turētais /pers. B/ ir liecinājis, ka cietušais /pers. C/ ir kaimiņš, ar kuru nav nekādu attiecību, tiekas aptuveni reizi mēnesī. Apsūdzētais ir ārstējies Tvaika ielā, Strenču psihoneiroloģiskajā slimnīcā. Psihiatra uzskaitē neatrodas. 2020. gada 17. aprīļa notikumus neatceras. Atjēdzies slimnīcā.

[2.3] Pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 501. panta 2. punktu tiesas izmeklēšanā nolasītās apsūdzētā 2020. gada 2. jūlijā sniegtās liecības. Aizdomās turamā statusā /pers. B/ ir liecinājis, ka 2020. gada 17. aprīlī no rīta, ap pulksten 8.00, zāģēja malku. Bija lietojis alkoholu. Kad zāģim beidzās degviela, iegāja istabā, kur pie gultas krēslā sēdēja un skatījās Facebook. Viņam neredzot, istabā ienāca mammas draugs, kaimiņš /pers. C/, no kura viņš saņēma sitienu pa galvu, pa sejas kreiso pusi, ar nūju, kuras galā bija tāda kā regbija bumba. Cietušais izteica draudus nosist. Norāda, ka tas notika pēdējā istabā. Durvis caur kurām varēja iekļūt istabā bija aizslēgtas. Māte atradusies ārā, jo durvis bija aizslēgtas un viņa netika istabā. Ja māte būtu pieklauvējusi pie loga, viņš durvis būtu atvēris, taču māte pasauca /pers. C/, lai viņš izlauž durvis. Nobijies no sitiena. Redzēja, ka cietušais aiziet. Apsūdzētajam bija vīna pudele "Agdam", kuru viņš izdzēra un pamodās slimnīcā. /pers. C/ izgāja no istabas, apsūdzētais viņam iesita, taču neatceras, vai iesita ar kulaku vai ar kādu priekšmetu. Tā kā istabā arī ēd, iespējams, bija paņēmis rokās nazi. Sitis aizstāvoties. /pers. C/ apsūdzēto neieredz jau no bērnības. Pēc notikušā māte pastāstījusi, ka likusi /pers. C/ uzlauzt durvis.

[2.4.] 2020. gada 9. septembra apsūdzētā pratināšanas protokolā fiksēta apsūdzētā attieksme pret uzrādīto apsūdzību– /pers. B/ savu vainu noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā neatzīst. Miesas bojājumus cietušajam nodarīja, aizstāvoties no /pers. C/ vardarbības.

[3] Neskatoties uz to, ka apsūdzētais savu vainu viņam inkriminētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā neatzina, pārbaudījusi pierādījumus, tiesa secina, ka apsūdzētā vaina Krimināllikuma 126. panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā ir pierādīta, un pastāv Kriminālprocesa likuma 520. panta pirmajā daļā paredzētais notiesājoša sprieduma taisīšanas pamats.

[4] Saskaņā ar Krimināllikuma 1. panta pirmo daļu pie kriminālatbildības saucama un sodāma tikai tāda persona, kura ir vainīga noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, tas ir, kura ar nodomu (tīši) vai aiz neuzmanības izdarījusi šajā likumā paredzētu nodarījumu, kam ir visas noziedzīga nodarījuma sastāva pazīmes.

Ievērojot Kriminālprocesa likuma 124. panta otro daļu kriminālprocesā ir pierādāma noziedzīga nodarījuma sastāva esamība vai neesamība, kā arī citi Krimināllikumā un Kriminālprocesa likumā paredzētie apstākļi, kuriem ir nozīme konkrēto krimināltiesisko attiecību taisnīgā noregulējumā.

Atbilstoši Kriminālprocesa likuma 511. panta otrajai daļai un 512. panta otrajai daļai spriedumam jābūt tiesiskam un pamatotam un tiesa spriedumu pamato ar pierādījumiem, kuri pārbaudīti tiesas sēdē, pierādījumiem, kurus saskaņā ar šā likuma 125. panta noteikumiem nav nepieciešams pārbaudīt, rakstveida pierādījumiem un dokumentiem, kuri norādīti lēmumā par krimināllietas nodošanu tiesai, ziņām, kas fiksētas konkrētajā kriminālprocesā agrāk sniegtajās liecībās, ja aizstāvība piekritusi šo liecību izmantošanai vai ar personas, kura tiesas sēdē sniedza liecības, konkrētajā pirmstiesas kriminālprocesā sniegtajām ziņām.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 127.panta pirmo daļu, pierādījumi kriminālprocesā ir jebkuras likumā paredzētā kārtībā iegūtas un noteiktā formā nostiprinātas ziņas par faktiem, kurus kriminālprocesā iesaistītās personas savas kompetences ietvaros izmanto pierādīšanas priekšmetā ietilpstošo apstākļu esamības vai neesamības pamatošanai. To, cik ticamas ir pierādīšanā izmantojamās ziņas par faktiem, izvērtē, aplūkojot visus kriminālprocesa

laikā iegūtos faktus vai ziņas par faktiem to kopumā un savstarpējā saistībā (Kriminālprocesa likuma 128.panta otrā daļa) .

[5] Cietušais/pers. C/ tiesas sēdē liecināja, ka ar apsūdzēto iepazinās, kad īrēja no viņa mātes /pers. D/ istabu Rīgā, taču starp abiem nebija nekādas komunikācijas, bija kaimiņi. Ar /pers. D/ ir labas attiecības.

Notikuma dienā atradās savā istabā un dzirdēja kliedzienus no blakus dzīvokļa. /pers. D/ dzīvoklī, redzēja, ka viņa raud. /pers. B/ izskatījās neadekvāts. Televizors, kas atradās /pers. D/ dzīvoklī, bija nomests uz grīdas. Lielais, saliekamais krēsls bija izjauks un atradās istabas vidū. Lai nomierinātu /pers. B/, cietušais viņam ar labo roku iesita ausu apvidū. Iesitis apsūdzētajam, jo viņš bija neadekvāts, zinot ka viņam ir problēmas ar alkoholu, neredzēja citu iespēju, kā apturēt apsūdzēto. Gribēja palīdzēt /pers. D/. /pers. D/ teikusi, lai izsauc ātro palīdzību. Arī iepriekš līdzīgās situācijās bija saukta ātrā palīdzība. Istabā cietušais atradās ne vairāk kā 5-6 minūtes. Cietušais nekavējoties devās uz savu dzīvokli un izsauca neatliekamo medicīnisko palīdzību, lūdza, lai brauc ar psihoneiroloģisko brigādi, vienojās, ka ātro palīdzību sagaidīs pie mājas. Pēc tam /pers. D/ atradās virtuvē un teica, ka /pers. B/ ieslēdzies istabā, ka viņš pats sev kaut ko var nodarīt, teica, ka nevar atvērt durvis. Cietušais ar kāju atsita durvis un devās gaidīt ātrās palīdzības brigādi. Cietušā uzmanība bija pievērsta ceļam, no kurienes vajadzēja ierasties palīdzībai, ar muguru bija pagriezies pret māju. Pēc aptuveni 15-20 minūtēm viņš dzirdēja kliedzienu – kliedza /pers. D/, kas atradās pie mājas durvīm. Cietušais pagriezās uz mājas pusi un redzēja, ka no mājas tuvojas /pers. B/ turot rokās nazi. Viņš pieskrēja pie cietušā un iesita ar nazi cietušajam pa labo uzacu rajonu. Otru sitienu izdarīja pa kreisās auss rajonu. Cietušajam strauji sāka tecēt asinis, viņš aizskrēja pie kaimiņiem. Kaimiņa dēls aizskrēja uz feldšera punktu, teica, ka izstāstīs situāciju medmāsai, bet, lai cietušais lēnām iet uz medpunktu. Cietušais tā arī izdarīja.

[5.1] Nopratināts pirmstiesas procesā cietušais ir liecinājis, ka 2020. gada 17. aprīlī atradies savā istabā, darbojies internetā, kad aiz sienas izdzirdēja skaļu klaigāšanu. Ieskrējis pirmajā istabā aiz virtuves un ieraudzījis, ka /pers. D/ raud, lūdz izsaukt ātro palīdzību. /pers. B/ kliedza ārdījās. Istabā bija apgāzts krēsls televizors nomests zemē. Raksturojot apsūdzētā izskatu cietušais norāda, ka viņam bija "necilvēka seja", "varēja redzēt, ka viņam brauc jumts". Cietušais aizskrēja uz savu istabu un izsauca ātro palīdzību. Pēc tam izgāja no mājas ārā, kur gaidīja ātro palīdzību. Pirms tam vel bija tā, ka /pers. D/ lūdza izsist durvis, jo dēls ieslēdzies un viņa baidījusies, ka nenodara sev pāri. Cietušais paklausīja /pers. D/ lūgumam un izsita durvis. Apsūdzētajam sita ar roku, lai viņu nomierinātu. Pats nostājās aiz koka un gaidīja ātro palīdzību. Apsūdzētais pie viņa pienāca, turot rokās virtuves nazi, un vienu reizi ar to iedūra pierē un otru reizi galvas kreisajā pusē auss rajonā. Cietušais skrēja pie kaimiņa. Brūces asiņoja. Kaimiņš palīdzēja tikt līdz medpunktam, kur viņam sniegta pirmā medicīniskā palīdzība.

[5.2] Cietušā papildu nopratināšanas protokolā fiksētas cietušā 2020. gada 19. jūnijā sniegtās liecības, kuras pēc aizstāvības lūguma nolasītas tiesas sēdē saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 501. panta 1. punktu. Tajās cietušais norāda, ka 2020. gada 17. aprīlī dzirdēja, ka blakus dzīvoklī apsūdzētais klaigā, ārdās, apsūdzētā māte raud, tāpēc devies palīgā. Izgājis cauri virtuvei un tur pirmajā istabā redzējis, ka apsūdzētais ir apgāzis krēslu, nogrūdis zemē televizoru. Apsūdzētā mātē raudāja, tādēļ, lai savaldītu apsūdzēto, vienu reizi iesita viņam ar roku pa galvu. Sitiens apsūdzētajam bija negaidīts un pēc tā apsūdzētais apstājās, taču nenokrita. /pers. D/ raudot lūdza cietušo izsaukt ātro palīdzību, tāpēc devies uz savu istabu, no kurienes zvanīja 113. Pie mājas gaidījis ātro palīdzību, taču tā kā apsūdzētais bija ieslēdzies istabā /pers. D/ sāka uztraukties, ka viņš nenodara sev pāri un lūdza, lai cietušais atlauž durvis. Cietušais ar kāju vienu reizi iesita pa durvīm un tās atvērās, taču apsūdzētais istabā neatradās. Cietušais izgāja ārpusē gaidīt ātro palīdzību. No mājas izskrēja apsūdzētais ar nazi rokās un sadūra cietušo. No brīža, kad iesita apsūdzētajam, līdz brīdim, kad viņu sadūra, pagāja kāds laiks, kamēr sazvanīja ātro palīdzību, sniedza izsaukumam nepieciešamo informāciju.

[6] Tiesas sēdē kā lieciniece nopratināta /pers. E/, kura liecināja, ka cietušajam sniedza pirmo palīdzību. Tā kā nevarēja apturēt asiņošanu, izsauca ātro palīdzību. Cietušais apgalvoja, ka to ir izdarījis /pers. B/. Pirms tam zvanīja /pers. B/ māte, teica, lai sauc policiju, ka viņas dēlam ir delīrijs, teica, lai ātri zvana policijai, ka viņa netiek galā ar savu dēlu, ka viņš iedūris nazi galdā, ka viņai bail, ka dēls apgāzis televizoru. No brīža, kad zvanīja /pers. B/ māte, līdz brīdim kamēr ieradās /pers. C/, pagāja aptuveni 15 minūtes. Attālums no /pers. B/ mājas līdz medpunktam ir aptuveni 200 metri. Vispirms atskrēja /pers. C/ kaimiņš /pers. F/, sakot, ka /pers. C/ nepieciešama palīdzība. /pers. C/ stāstīja, ka miesas bojājumi viņam nodarīti, jo gājis palīgā /pers. D/, gribējis to aizsargāt no dēla, kurš bijis agresīvs.

[7] Tiesas sēdē liecību sniedza apsūdzētā māte /pers. D/, kura norādīja, ka apsūdzētais /dzīvesvieta/ dzīvo aptuveni trīs gadus. Ar /pers. C/ iepriekš 18 gadus pastāvēja kopdzīve.

Konflikts noticis pēc pulksten 11. 00. Lieciniece izgāja ārā, /pers. B/ (domāts /pers. B/) bija savā istabā, viņam nepatika, ka kāds nāk ciemos, īpaši /pers. C/)domāts /pers. C/), bet /pers. C/ mēdza to darīt. Dzīvoklī virtuve un koridors ir kopīgs ar /pers. C/, tālāk ir neliela istabiņa kā virtuve, kur /ģimene/ ģimene gatavo ēst, tad tālāk viena aiz otras ir vel divas istabas. Nākamā aiz virtuves – pirmā istaba – ir liecinieces istaba, bet pēdējā istaba dēlam. Pamanījusi, ka dzīvokļa durvis ir aizslēgtas, garām gāja cietušais un lieciniece teikusi /pers. C/, lai viņš tikai pieklauvē, varbūt /pers. B/ atvērs durvis. Nebija domājusi, ka /pers. C/ izlauzīs durvis, vai sitīs apsūdzētajam. Domājusi, ka /pers. B/ ir ieslēdzies, lai liecinieces brālis netiktu iekšā. /pers. C/, ka jāsauc ātrā palīdzība, jo dēls tāds jocīgs izskatījās – apgāza televizoru, uz žurnāla galdiņa kaut ko bija sarakstījis, no gludekļa bija sadedzināts grīdas paklājs, sapratusi, ka "kaut kas nav riktīgi". Apsūdzētais sēdēja pie žurnāla galdiņa un pa daļām lauza planšeti. Cietušais atbildējis: "Tūlīt būs ātrā palīdzība". /pers. C/ nedaudz pieklauvēja un aizgāja uz savu istabu, paņēma beisbola nūju, ar kāju izsita durvis un iesita ar beisbola nūju apsūdzētajam. /pers. B/ bija iznācis mazajā istabā – virtuvītē. Pēc sitiena /pers. B/nenokrita, bet aizgāja uz savu istabu, /pers. C/ izgāja ārā. Lieciniece palika virtuvē, baidījās iet uz istabu, skatīties, kas ar dēlu noticis. Pēc aptuveni piecām minūtēm lieciniece izgāja ārā, apstājās blakus /pers. C/ un teica, lai iet prom, ka labi nebūs, domājusi, ka vīrieši sāks kauties. /pers. C/ palika stāvot, lieciniece aizgāja aptuveni 50 metrus tālāk, jo viņai palika slikti. Pēc aptuveni 5-10 minūtēm iznāca /pers. B/ (domāts /pers. B/), tad lieciniece redzēja, ka apsūdzētais paceļ roku pret /pers. C/ seju. Tālāk lieciniece neko neredzēja, aizskrēja pie kaimiņienes un vēlāk uz medpunktu pateikt feldšerei /pers. E/, lai sauc ātro palīdzību. Pēc tam atgriezusies mājās pie dēla un teikusi, lai ģērbjas, ka pie viņa tūlīt atbrauks ātrā palīdzība. Pati bija uztraukusies un nevarēja izsaukt ne ātro palīdzību, ne policiju. Dzirdēja, ka feldšere /pers. E/ zvana "ātrajiem".

Iepriekš apsūdzētā un cietušā starpā nebija konfliktu. Ap 11.00-12.00 /pers. B/ sēdēja savā istabā datorā, vai telefonā. Lieciniece bija ārā. Notikuma dienā no rīta /pers. B/ kaut ko darīja ar malku, bet viņam nepatika, ka kāds palīdz. Viņam palīdzēt gribēja liecinieces brālis, bet /pers. B/ viņam teica, ka nevajag. Notikuma dienā ar /pers. B/ strīdu nebija. Tajā dienā dzīvoklī bija apgāzts televizors, jo apsūdzētais vienu dienu pirms notikušā, ejot tam garām, aizķēra televizoru. Krēsls nebija apgāzts. Pieļauj, ka cietušais dēlam iesita, jo bija dusmīgs par to, ka lieciniece netiek istabā. Pateikt vai /pers. B/ tajā dienā bijā alkohola reibumā nevar. Nekādus miesas bojājumus dēlam neredzēja ne tūlīt pēc sitiena, ne arī tad, kad viņu aizturēja policijas darbinieki.

[7.1] Pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 501. panta 1. punktu tiesas sēdē nolasītas /pers. D/ pirmstiesas procesā 2020. gada 17. aprīlī un 2020. gada 4. jūlijā sniegtās liecības.

2020. gada 17. aprīlī /pers. D/ ir liecinājusi, ka notikuma dienā no rīta apsūdzētais lietoja alkoholu, skaļi klausījās mūziku, pēc tam zāģēja malku, kamēr zāģim beidzās degviela. Apsūdzētais bija dusmīgs, ka nav izrakstītas vajadzīgās zāles. Lieciniece atradusi tukšu vīna pudeli un mazas plastmasas alkohola pudeles. Apsūdzētais atteicās ēst, jo baidījies, ka lieciniece būs pievienojusi ēdienam fenozepāmu, lai viņš būtu mierīgs – iepriekš tā bija darījusi. Pēc pulksten 10.00 apsūdzētais sāka "trakot". Apgāza krēslu, televizoru nometa zemē. Lieciniece palūdza, lai brālis, kurš tobrīd dzīvoja pie viņiem, dodas prom, jo apsūdzētais viņam izteica draudus. Apsūdzētais uz galda un sienām ar flomāsteru sācis rakstīt dažādus uzrakstus. Dēls bija aizslēdzis

durvis. Aiz sienas dzīvojošais kaimiņš /pers. C/, dzirdot dzīvoklī notiekošo, atspēra ar kāju durvis un ar koku iesita /pers. B/ pa galvu diezgan spēcīgi. Pēc tam apsūdzētais aizgāja uz savu istabu. /pers. C/, lai sauc ātro palīdzību un viņš aizgāja uz savu istabu, lai izsauktu ātro palīdzību. Taču gan policija, gan ātrā palīdzība atbrauca tikai pēc stundas. Lieciniece dēlam piedāvāja ēst, taču viņš atteicās. Pēc tam dēls ieslēdzās un lieciniece netika dzīvoklī. Piegājusi pie durvīm un teikusi lai ģērbjas. Kad iegājusi istabā redzējusi dēlam rokās saliekamo nazi. Izgājusi ārā pie /pers. C/ (domāts /pers. C/) un teikusi, lai uzmanās, taču cietušais nebēga. Pēc tam redzēja, ka apsūdzētais iedur cietušajam ar nazi pierē. Cietušais aizskrēja līdz akai, bet pati skrēja otrpus mājai. Turpmāko neredzēja. Lieciniece norāda, ka apsūdzētais ir agresīvs. Iepriekš apsūdzētā un cietušā starpā konflikti nebija. Lieciniece norāda, ka cietušais viņu ir aizstāvējis un, ka pati reizēm baidās no apsūdzētā (lietas 36.–37. lapa)

[7.2] 2020. gada 2. jūlijā liecinieka papildus nopratināšanas protokolā fiksēta /pers. D/ liecība, kurā viņa norāda, ka apsūdzētajam notikuma dienā bija problēmas ar veselību – bija salauzis planšetdatoru, gludeklis bija uz zemes, sadedzis paklājs. Pašai lieciniecei bija konflikts ar brāli – teikusi, lai viņš meklē citu dzīvesvietu –, no dzirdētā dēls palika nervozs. Durvis apsūdzētais aizslēdza, lai neviens netiek iekšā. Atradusies priekštelpā, kad garām gāja cietušais, kuram lieciniece palūdza pieklauvēt pie durvīm. /pers. C/ pieklauvēja, taču, kad apsūdzētais durvis neatvēra, cietušais noteica: "Ko te klauvēt" , aizgāja uz savu dzīvokli un atgriezās ar beisbola nūju vai tai līdzīgu priekšmetu un ar kāju atsita durvis, iegāja telpā un uzreiz ar nūju iesita apsūdzētajam pa galvu. Pēc sitiena apsūdzētais aizgāja uz savu istabu. Lieciniece cietušajam teica, lai viņš iet projām. /pers. C/ stāvēja ārā pie mājas, kad iznāca /pers. B/, iespējams, turot rokās nazi. Nobijusies no redzētā, lieciniece aizskrēja aiz mājas. Dēls iegājis mājā un gaidījis ātro palīdzību un policiju. Lieciniece norāda, ka cietušā izdarītais sitiens apsūdzētajam varēja izraisīt dusmas, tāpēc viņš tā izdarīja. Iepriekš starp cietušo un apsūdzēto konflikti nav bijuši. Apsūdzētais ir ārstējies Strenču psihoneiroloģiskajā slimnīcā (lietas 38.–39. lapa).

[8] Lietas materiāliem pievienotajā 2020. gada 19. maija eksperta atzinumā Nr. 218 secināts, ka /pers. C/ konstatēti miesas bojājumi – durti griezta brūce kreisā vaiga pieauss apvidū ar zemādas asinsizplūdumiem kreisās auss un kreisās acs apvidū, asinsizplūdumu kreisā orbītā, asinsizplūdumu kreisā acs ābola baltumā, kreisā pieres dobuma ārējās sānu, apakšējās sieniņas lūzumu, kreisās orbītas augšējās un iekšējās sānu sieniņas lūzumu, durti griezta brūce labās uzacs apvidū. Minētie miesas bojājumi radušies 2020. gada 17. aprīlī. Norādītie miesas bojājumi radušies duroši griezoša priekšmeta, piemēram, naža, vienas iedarbības rezultātā kreisā vaiga pieauss apvidū un vienas iedarbības rezultātā labās uzacs apvidū. Cietušajam nodarītie miesas bojājumi pēc sava rakstura pieskaitāmi vidēji smagiem miesas bojājumiem (lietas 34.–35. lapa).

Tas, ka apsūdzētais ir nodarījis /pers. C/ apsūdzībā norādītos miesas bojājumus, pierādīts ar cietušā liecībās iekļautajām ziņām, liecinieces /pers. D/ liecībās iekļautajām ziņām par to, ka pēc konflikta, kas starp viņas dēlu un cietušo norisinājās mājas iekštelpās, cietušais izgāja no mājas sagaidīt ātro palīdzību un pēc laika apsūdzētais iznāca no mājas, turot rokās nazim līdzīgu priekšmetu. Lieciniece redzēja, ka apsūdzētais paceļ roku apsūdzētā sejas augstumā un izdara vismaz vienu sitienu. Liecinieces/pers. E/ liecībās norādītas ziņas, ka /pers. C/ pie viņas atnācis 2020. gada 17. aprīlī pēc medicīniskās palīdzības, paskaidrojot, ka viņu sadūris /pers. B/. To, ka cietušajam miesas bojājumus ir nodarījis apsūdzētais, savās pirmstiesas procesa sniegtajās liecībās netieši ir apstiprinājis arī /pers. F/ – kaimiņš, kurš pēc notikuma palīdzēja cietušajam nokļūt medpunktā – liecībās norādot, ka /pers. C/ paskaidroja, ka viņu sadūris /pers. D/ (domāta /pers. D/) dēls, tāpēc, ka cietušais aizstāvējis apsūdzētā māti. Arī pats /pers. B/ nenoliedza, ka ir nodarījis cietušajam apsūdzībā minētos miesas bojājumus, norādot no apsūdzības atšķirīgus cietušajam nodarīto miesas bojājumu rašanās apstākļus.

[9] Novērtējusi cietušā liecības, tiesa atzīst, ka viņš ir spējis atkārtoti detalizēti sniegt liecības par notikušo noziedzīgo nodarījumu, līdz ar to tās uzskatāmas par ticamām.

[9.1] Vērtējot apsūdzētā liecības, secināms, ka tajās savstarpēji netiek konstatētas būtiskas pretrunas, tomēr liecībās iekļautās ziņas par būtiskiem lietā noskaidrojamajiem apstākļiem ir pretrunā ar cietušā un liecinieces /pers. D/ liecināto.

[9.2] /pers. D/ pirmstiesas procesā un tiesas sēdē sniegtajās liecībās ir saskatāmas zināmas pretrunas attiecībā uz apstākļiem, kādos cietušais izdarīja sitienu apsūdzētajam un attiecībā uz apsūdzētā uzvedību notikumu dienā. Vienlaicīgi secināms, ka par noziedzīgā nodarījuma apstākļiem /pers. D/ ir liecinājusi konsekventi un viņas liecībās ir savstarpēji saskanīgas ar cietušā liecībām.

[10] Apsūdzētais apstiprina cietušā liecībās iekļautās ziņas par to, ka notikuma dienā bija alkohola reibumā, nenoliedz, ka ir nodarījis apsūdzētajam radītos miesas bojājumus. Tomēr apsūdzētā liecinātais ir pretrunā ar /pers. D/ un /pers. C/ liecināto par to, **kur un kādā veidā cietušajam nodarīti miesas bojājumi**. Apsūdzētais norāda, ka iesitis lieciniekam, aizstāvoties, tūlīt pēc tam, kad saņēmis no cietušā sitienu pa galvu, kas izdarīts ar koka nūju, kurai galā piestiprināta regbija bumba Apsūdzētais pieļauj, ka tajā brīdī viņam rokās bija kāds priekšmets, iespējams, nazis. Šāda apsūdzētā versija par notikušo ir pretrunā ar pārējo notikumu gaitu, kas lietā nostiprināta ar cietušā un liecinieces liecībām. /pers. D/, gan /pers. C/ konstanti, gan pirmstiesas procesā, gan tiesas sēdē liecināja, ka apsūdzētais miesas bojājumus cietušajam izdarīja pēc tam, kad cietušais bija izgājis no mājas gaidīt ātro palīdzību. Ne /pers. D/, ne /pers. C/ nav liecinājuši par to, ka pēc tam, kad cietušais, atrodoties iekštelpās, iesita apsūdzētajam, būtu sekojusi jebkāda apsūdzētā aizstāvība, tostarp, sitiens/dūriens ar nazi cietušajam.

[11] Attiecībā uz notikumiem **pirms /pers. B/ nodarīja cietušajam apsūdzībā norādītos miesas bojājumus** norādāms sekojošais.

[11.1] Cietušais tiesas sēdē, kā arī pirmstiesas procesā konsekventi liecināja, ka, dzirdot konfliktu kaimiņu dzīvoklī, nolēma iejaukties, lai pasargātu /pers. D/ no dēla agresijas. Kā norādīja cietušais, arī iepriekš apsūdzētajam bija problēmas ar alkoholu, kad ir saukta "ātrā palīdzība". Ieejot istabā, redzēja raudošu /pers. D/ un /pers. B/, kurš, kā raksturo cietušais, izskatījās neadekvāts. Lai nomierinātu apsūdzēto, izdarīja viņam sitienu ar roku galvas apvidū.

[11.1.1] Attiecībā uz sitiena izdarīšanas veidu, pretēji cietušā norādītajam, ka sitiens izdarīts ar roku, gan /pers. D/, gan /pers. B/ norādīja, ka sitiens izdarīts ar priekšmetu, kas, atbilstoši /pers. D/ liecinātājam, izskatījās pēc beisbola nūjas, atbilstoši apsūdzētā liecinātajam priekšmets, ar kuru izdarīts sitiens bija koka nūja, kurai galā piestiprināta regbija bumba.

[11.1.2] Aizstāvība norādīja, ka cietušā apsūdzētajam nodarītie miesas bojājumi bija ievērojami– bija acīmredzamas hematomas uz apsūdzētā sejas, aizpampušas acis.

[11.1.3] Pēc tiesas pieprasījuma, kas sagatavots pamatojoties aizstāvības lūgumu, lietā saņemts Strenču psihoneiroloģiskās slimnīcas paziņojums par /pers. B/, kurā norādīts, ka apsūdzētais slimnīcā stacionēts policijas pavadībā. Pacienta apskatē konstatēti skrāpējumi uz ādas (lietas 145. lapa).

[11.1.4] Tiesas sēdē nopratināta pēc aizstāvības lūguma uzaicinātā lieciniece Strenču Psihoneiroloģiskās slimnīcas ārste /pers. G/, norādīja, ka neatceras, ka apsūdzētajam būtu konstatēti miesas bojājumi. Apsūdzētā uzvedība pēc nogādāšanas ārstniecības iestādē bija agresīva. Norādīja, ja /pers. B/ būtu konstatēti kādi miesas bojājumi, tostarp, sasitumi, hematomas, tie būtu atspoguļoti izrakstā no stacionārā pacienta medicīniskās kartes, taču tajā nekas tāds nav atspoguļots, tikai tas, ka apsūdzētajam ir skrāpējumi.

[11.1.5] Minētais apstiprina, ka, lai gan cietušais ir izdarījis sitienu apsūdzētajam, tomēr tā rezultātā apsūdzētajam nav nodarīti tādi miesas bojājumi, kas būtu nozīmīgi un, attiecīgi, fiksēti medicīnas dokumentos. /pers. D/, liecinot par /pers. B/ veselības stāvokli, izskatu, neliecināja par apsūdzētajam nodarītiem acīmredzamiem miesas bojājumiem.

[11.1.6] Lietā nav iegūti pārliecinoši pierādījumi, kas apstiprinātu vienu vai otru versiju, proti, to vai cietušais izdarīja sitienu ar roku, vai ar priekšmetu, kas atbilst lieciniece vai apsūdzētā sniegtajam aprakstam, tomēr lietā nepastāv strīds par to, ka cietušais, izdarot vienu sitienu pa galvu, fiziski iespaidoja apsūdzēto.

[11.2] **Atbilstoši cietušā gan pirmstiesas procesā, gan tiesas izmeklēšanā, liecinātajam, sitiens izdarīts, lai nomierinātu apsūdzēto**.

Cietušais, šādi rīkojās, jo uzskatīja, ka tas ir vienīgais veids kā pārtraukt apsūdzētā destruktīvo uzvedību un novērstu draudus apkārtējiem, tostarp apsūdzētā mātei. Pirmstiesas procesā šādu versiju savās pirmstiesas procesā sniegtajā sliecībās ir apstiprinājusi arī /pers. D/, tiesas izmeklēšanā, līdzīgi kā apsūdzētais, liecinot, ka nav sapratusi kāpēc cietušais šādi rīkojas. Lietā nav iegūtas ziņas par to, ka cietušajam pastāvēja cita motivācija fiziski iespaidot apsūdzēto.

[11.3] Lietas materiāliem pievienots 2020. gada 30. aprīļa Ambulatorās kompleksās tiesu psihiatriskās un tiesu psiholoģiskās ekspertīzes atzinums Nr. 50/2020 (lietas 76.-85. lapa). Tajā, atbildot uz ekspertam uzdotajiem jautājumiem norādīts, ka /pers. B/ ar psihisku slimību neslimo, viņš spēj pilnā mērā saprast un vadīt savas darbības. Noziedzīga nodarījuma izdarīšanas brīdī apsūdzētajam konstatēti personības un uzvedības traucējumi alkohola lietošanas dēļ uz alkohola atkarības fona, parasts alkohola reibuma stāvoklis, kas neliedza viņam pilnā mērā saprast un vadīt savas darbības. Norādīts, ka apsūdzētā uztveres spējas, ņemot vērā viņam piemītošās īpatnības, garīgās attīstības līmeni, kopumā nav traucētas, taču uztvert lietai nozīmīgus apstākļus attiecībā uz notikušo 2020. gada 17. aprīlī un pareizi par to liecināt viņam varēja traucēt alkohola reibums.

[11.4] No izraksta no stacionārā pacienta medicīniskās kartes redzams, ka apsūdzētajam 2020. gada 17.aprīlī noteikta klīniskā diagnoze F10.8, F10.71, F10.00, kas atbilstoši publiski pieejamai aktuālajai starptautiskajai statistiskajai slimību un veselības problēmu klasifikācijai (10.redakcija) nozīmē psihiski un uzvedības traucējumi alkohola lietošanas dēļ.

[11.5] Apsūdzētais vairākkārtīgi ir ārstējies no alkohola atkarības Strenču psihoneiroloģiskajā slimnīcā. Problēmas ar alkohola lietošanu nenoliedza arī pats apsūdzētais un to, faktiski, apstiprināja arī /pers. D/ un /pers. C/. Lieciniece/pers. E/ tiesas sēdē liecināja, ka arī agrāk /pers. D/ ir stāstījusi, ka viņas dēls mēdz būt agresīvs. Ir zvanījusi un teikusi, lai sūta dēlu uz Strenčiem, ka netiek galā ar viņu. Notikuma dienā no rīta medpunktā bija ieradusies /pers. H/, kura bija pārbijusies un lūgusi, lai izmēra asinsspiedienu, teica, ka ir nobijusies, jo Volodjonoks ieskrējis pie viņas.

/pers. E/, liecinot par notikumiem, apstiprināja, ka pirms pie viņas ieradās cietušais, viņai zvanīja apsūdzētā māte un teica, ka netiek galā ar dēlu, ka viņš ir apgāzis televizoru, iedūris galdā nazi.

[11.6] /pers. H/ tiesas sēdē liecināja, ka /ģimene/ dzīvo blakus dzīvoklī. Notikuma dienā apsūdzētais piesita pie durvīm, ieskrēja viņas dzīvoklī un draudēja, teica: "Meklē naudu, atdod parādu". Teica, ka noraus galvu, ja neatdos parādu, tas bija dusmās teikts. Lieciniece norādīja, ka viņai ir bija bail no /pers. B/. Iepriekš arī ir bijuši tādi notikumi, kas deva pamatu baidīties. Apsūdzētais bija dusmīgs un ar rokas kustībām radīja draudus, ka var iesist. Analogas liecības lieciniece ir sniegusi pirmstiesas procesā.

[11.7] Minētais kopumā apstiprina, ka alkohola lietošanas rezultātā /pers. B/ var būt destruktīva, agresīva, nekontrolējama uzvedība un šada apsūdzētā uzvedība bija vērojama arī notikuma dienā. Cietušā un liecinieku liecinātais par notikumiem 2020. gada 17. septembrī apstiprina, ka, pretēji liecinieces /pers. D/ tiesas izmeklēšanā sniegtajām liecībām (kurās konstatētas pretrunas ar liecinieces pirmstiesas procesā liecināto), /pers. B/ notikuma dienas rītā bija agresīvi noskaņots. /pers. D/, noliedzot agresīvu apsūdzētā uzvedību notikuma dienas rītā, tiesas izmeklēšanā apstiprināja, ka apsūdzētā uzvedība bija neparasta – dēls uz avīžu galdiņa rakstīja skaitļus (pirmstiesas izmeklēšanā lieciniece norādīja, ka bija aprakstīts avīžu galdiņš, sienas), uz grīdas bija nolikts gludeklis, kā rezultātā paklājā bija izdedzināts caurums. Lieciniece aprakstītās darbības faktiski apstiprina cietušā liecināto, un pašas liecinieces pirmstiesas procesā liecināto par /pers. B/ uzvedību notikuma dienā, tādējādi nav pamata neticēt viņas pirmstiesas procesā liecinātajam par /pers. B/ agresīvo izturēšanos pirms noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas un cietušā liecinātajam par to, ka bija nepieciešama iejaukšanās, lai pārtrauktu apsūdzētā darbības. Savukārt ticamība netiek piešķirta /pers. D/ tiesas sēdē liecinātajam, ka apsūdzētā uzvedība notikuma dienā bija normāla, tā kā lietā iegūti pretēji pierādījumi.

[11.8] /pers. D/ vairakkārt norādīja, ka iepriekš starp cietušo un apsūdzēto nebija nekādu konfliktu. Arī apsūdzētais nenorādīja uz iespējamo cietušā motivāciju rīkoties agresīvi attiecībā pret apsūdzēto, pieļaujot, ka cietušais bija dusmīgs par to, ka apsūdzētais bija ieslēdzies istabā. /pers. D/ brālis /pers. I/ pirmstiesas procesā sniegtajās liecībās, kas pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 501. panta 1. punktu pārbaudītas tiesas sēdē, ir liecinājis, ka iepriekš nebija novērojis cietušā un apsūdzētā starpā pastāvošus konfliktus. Tādējādi kā ticama ir vērtējama cietušā un pirmstiesas procesā liecinieces /pers. D/ liecībās norādītā versija, par to, ka šādi cietušais ir rīkojies, lai pārtrauktu apsūdzētā agresīvo uzvedību un pasargātu /pers. D/ no iespējamā kaitējuma.

[11.9] Vērtējot cietušā rīcību, izdarot sitienu /pers. B/, secināms, ka nav pieļaujama jebkāda otras personas fiziska ietekmēšana, bez likumā paredzēta attaisnojoša iemesla. Vienlaicīgi, ņemot vērā cietušā norādīto par to, ka uztraucies par /pers. D/ veselību, kā arī paša cietušā ievērojamo vecumu, to, ka lietā ar lecinieku liecībām pierādīts, ka notikuma dienā /pers. B/ uzvedās sociāli nepieņemami, agresīvi, nekontrolējami un iemesls šādai uzvedībai bija pārmērīga alkohola lietošana, pieļaujams, ka attiecīgajā situācijā viņš ir rīkojies spontāni, stresa apstākļos, neredzot citu situācijas risinājumu. Turklāt, ņemot vērā noskaidroto, ka starp liecinieci un cietušo ilgstoši ir pastāvējusi kopdzīve, ir ticams, ka cietušais vēlējās sniegt palīdzību /pers. D/.

[12] Aizstāvība, norādot uz /pers. B/ nevainīgumu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, uzsver, ka apsūdzētā rīcība bija aizsargreakcija uz cietušā darbībām. Proti, tikai pēc tam, kad cietušais izdarīja sitienu apsūdzētajam, /pers. B/ rīkojās aizstāvoties.

[12.1] Tiesa pievienojas aizstāvības norādītajam, ka uzbrukums, apdraudējums apsūdzētajam, pirms viņš izdarīja dūrienus cietušajam, pastāvēja. Vienlaicīgi, nav pamata izdarīt secinājumu, ka faktiskajos lietā noskaidrotajos apstākļos apsūdzētā izdarītās darbības atbilst nepieciešamās aizstāvēšanās pazīmēm.

[12.2] Lai apstiprinātu, ka /pers. B/ ir atradies nepieciešamās aizstāvēšanās stāvoklī, ir jākonstatē, ka apsūdzētais ir nodarījis cietušajam miesas bojājumus, pastāvot prettiesiskam un kaitīgam, īstenam un patiesi pastāvošam apdraudējumam no cietušā puses, kas nozīmē, ka apdraudējums bija sācies, vai pastāvēja reāli uzbrukuma draudi un uzbrukums vēl nebija pabeigts.

[12.3] Krimināllikuma 29. panta pirmajā daļā ir reglamentēti visi nepieciešamās aizstāvēšanās institūta pamatnosacījumi. Nepieciešamā aizstāvēšanās ir personas tiesiskā darbība, kas vērsta pret citas fiziskas personas apdraudējumu ar likumu aizsargātām interesēm, nodarot uzbrucējam kaitējumu (*U. Krastiņš, V. Liholaja. Krimināllikuma komentāri. Pirmā daļa (I-VIII2 nodaļa). Otrais papildinātais izdevums, Rīga, TNA, 2018, 147. lpp.*).

Latvijas Republikas Senāta Krimināllietu departamenta 2021. gada 26. augusta lēmumā lietā Nr. 11110013718, SKK-75/2021 atzīts, ka persona atrodas nepieciešamās aizstāvēšanās stāvoklī, ja ievēroti nepieciešamās aizstāvēšanās tiesīguma nosacījumi. Atbilstoši šiem nosacījumiem uzbrukumam (apdraudējumam) ir jābūt prettiesiskam un kaitīgam, īstenam un patiesi pastāvošam, kas nozīmē, ka apdraudējums ir jau sācies vai pastāv reāli uzbrukuma draudi, un tas nav vēl pabeigts. Savukārt aizstāvēšanās nosacījumi ir tās mērķis – likumā norādīto interešu un tiesību aizsardzība, kaitējuma nodarīšana uzbrucējam un tas, ka netiek pārkāptas nepieciešamās aizstāvēšanās robežas.

Rīkojoties apstākļos, kas izslēdz kriminālatbildību, persona apzinās, ka nodara kaitējumu svarīgām ar Krimināllikumu aizsargātām interesēm vai arī tas var tikt nodarīts, taču neraugoties uz to, rīkojas noteiktā veidā nolūkā sasniegt sociāli derīgu rezultātu (A.Judins, Krimināllatbildības izslēdzamības apstākļi, Tiesu namu aģentūra, 2000, Rīga, 26.lpp.).

[12.4] Lietā nav strīda, ka brīdī, kad cietušais /pers. C/ izdarīja apsūdzētajam sitienu, abas personas atradās dzīvokļa iekštelpās. To savas liecībās ir apstiprinājis cietušais, apsūdzētais, arī /pers. D/ savās pirmstiesas procesā un tiesas izmeklēšanā sniegtajās liecības. Vienlaicīgi, apsūdzētais norādīja, ka miesas bojājumus /pers. C/ nodarīja tūlīt pēc tam, kad saņēma sitienu no cietušā. Minētais ir pretrunā cietušā un liecinieces konsekventi liecinātajam, ka

pēc tam, kad cietušais izdarīja sitienu apsūdzētajam, apsūdzētais aizgāja uz savu istabu, savukārt /pers. C/, izgāja no mājas gaidīt palīdzības ierašanos. Atbilstoši liecinieces un cietušā liecinātajam apsūdzētais nodarīja cietušajam apsūdzībā norādītos miesas bojājumus ārpus mājas.

[12.5] Lietas materiāliem pievienotā Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta Vidzemes reģionālā centra sniegtā informācija apstiprina cietušā un /pers. D/ pirmstiesas procesā liecināto, ka viņš ir izsaucis neatliekamo medicīnisko palīdzību /pers. B/. Attiecībā uz notikumiem 2020. gada 17. aprīlī /adrese/, /Nosaukums/ no Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta elektroniskās kartes redzams, ka 2020. gada 17. aprīlī pulksten 10.51 Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienestā saņemts izsaukums no tālruņa numura, kas identificējams kā cietušā tālruņa numurs. Sadaļā ziņojumi norādīts "bīstams pacients". Izsaukuma rezultātā hospitalizēts /pers. B/. Medicīnas darbinieki attiecībā uz izsaukuma gaitu fiksējuši informāciju, ka "/pers. B/ sēž policijas automašīnā rokudzelžos. Pēc mātes teiktā divas dienas ir lietojis alkoholu, nav gulējis pa nakti, sajaucis, sagāzis istabā lietas, sadūris kaimiņu ar nazi. Pirms divām nedēļām ārstējies Strenču Psihoneiroloģiskajā slimnīcā. "

[12.5] Nav pamata neticēt, ka noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas brīdī, /pers. C/ neatradās mājas iekštelpās, bet bija izgājis ārā, kur pēc tam, kad bija sazvanījis Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienestu, gaidīja ārstu ierašanos. /pers. B/, paņēmis nazi, nolūkā nodarīt cietušajam miesas bojājumus, devās ārā no mājas, jau pēc tam, kad nepastāvēja pamatotas aizdomas par iespējamu uzbrukumu no cietušā puses un, uzbruka cietušajam, izdarot /pers. C/ divus dūrienus galvā. Minētais neliecina par apsūdzētā rīkošanos nepieciešamās aizstāvības apstākļos, bet par tīšu rīcību, kuras cēlonis, visticamāk, ir alkohola ietekme un tās radītā negatīvā iedarbība uz apsūdzētā uzvedību.

Uz to, ka apsūdzētais cietušajam miesas bojājumus nodarīja pēc tam, kad faktiski vairs nepastāvēja apdraudējums norāda cietušais, liecinot, ka atradās ārpus mājas, kur gaidīja ierodamies ātro neatliekamo medicīnisko palīdzību, gan arī apsūdzētā māte /pers. D/, norādot, ka pēc tam, kad cietušais bija iesitis apsūdzētajam, apsūdzētais aizgāja uz savu istabu, bet cietušais izgāja ārpus mājas, kur gaidīja izsaukto neatliekamo medicīnisko palīdzību. Par to, ka apsūdzētais pie cietušā gāja jau pieļaujot domu, ka būs iespēja izrēķināties ar cietušo, neapšaubāmi liecina apstāklis, ka /pers. B/ bija paņēmis nazi. Apsūdzētā liecinātais, ka sitienu no cietušā saņēma negaidīti un, nesaprotot cietušā rīcību šādi rīkoties, tūlīt pēc saņemtā sitiena, aizstāvoties izdarīja sitienu cietušajam, nav uzskatāms par ticamu, jo par šādu notikumu gaitu neliecināja ne cietušais, ne /pers. D/, kura nav ieinteresēta apsūdzētajam nelabvēlīgā lietas iznākumā. Apsūdzētā paskaidrotais, ka cietušais viņam uzbrucis negaidīti, nesaprotamu iemeslu dēļ, ir maz ticams. Kā izvērtējot kriminālprocesā noskaidrotās ziņas konstatēts iepriekš spriedumā, apsūdzētais notikuma dienā uzvedās agresīvi, izraisīja bailes apkārtējos, lauza, svieda zemē mantas, tāpēc cietušais izdarīja apsūdzētajam sitienu, lai apsūdzēto nomierinātu un nav pamata uzskatīt, ka cietušajam bija citi motīvi.

Tiesai nav pamata uzskatīt, ka, apsūdzētajam un cietušajam, atrodoties ārpus mājas, apstākļos, kad pirmais no mājas, sagaidīt neatliekamo medicīnisko palīdzību bija izgājis cietušais un tikai pēc laika sekoja apsūdzētais, cietušais būtu radījis apsūdzētajam kādus reālus, pastāvošus draudus, veicis uzbrukumu.

[12.6] /pers. D/ savās liecībās norādīja, ka pēc sitiena dēlam teica, lai viņš ģērbjas, ka ieradīsies ātrā palīdzība. Minētais apstiprina, ka apsūdzētajam bija jāapzinās, ka drīz ieradīsies palīdzība un nebija pamata saskatīt no cietušā puses pastāvošu apdraudējumu. Turklāt arī šīs darbības liecina par to, ka pagāja zināms laika posms pirms apsūdzētais pieņēma lēmumu nodarīt cietušajam miesas bojājumus.

[12.7] Persona ir tiesīga aizstāvēties, nodarot uzbrucējam kaitējumu tik ilgi, kamēr ir pārliecināta, ka pastāv prettiesisks uzbrukums, ja vien no faktiskiem apstākļiem nav acīmredzams, ka uzbrukums ir pabeigts un tuvākajā laikā neatjaunosies (A.Judins. Krimināltiesības izslēdzamības apstākļi. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2000., 78.lpp.)

[13] Ņemot vērā noskaidrotos lietas apstākļus, apsūdzētā darbības nav vērtējamas kā nepieciešamā aizstāvēšanās, kas varētu būt par pamatu viņa atbrīvošanai no krimināltiesības saskaņā ar Krimināllikuma 29. pantu. Analizējot tiesas izmeklēšanā pārbaudītās apsūdzētā, cietušā un liecinieku liecības, tiesa secina, ka nav ticamas /pers. B/ liecības, ka viņš pašaizsardzības nolūkos izdarījis sitienu tūlīt pēc tam, kad saņēma sitienu no cietušā, un uzskata, ka šādi viņš liecina ar mērķi izvairīties no likumā paredzētās atbildības par noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu.

Nepieciešamā aizstāvēšanās, kas saistīta ar kaitējuma radīšanu personai, izslēdz krimināltiesību par šo kaitējumu, ja ievēroti aizstāvēšanās tiesīguma nosacījumi - apdraudējumam jābūt nelikumīgam, pastāvošam (notiekošam) un īstenam (reālam). Taču lietā netika iegūti pierādījumi tam, ka no cietušā puses brīdī, kad apsūdzētais nodarīja cietušajam apsūdzībā minētos miesas bojājumus būtu noticis uzbrukums vai būtu bijuši reāli uzbrukuma draudi.

Lietā noskaidrotie apstākļi, tiesas ieskatā, liecina par pretējo, proti, ka apdraudējumu ar savu rīcību apzināti radīja apsūdzētais.

Cietušā rīcība, atrodoties ārpus mājas, kur viņš gaidīja ātro palīdzību, nekādā veidā, nevar tikt vērtējama kā apdraudējums apsūdzētajam, jo apsūdzētajam, kurš tajā brīdī atradās iekštelpās, bija visas iespējas izvairīties no cietušā. Tāpat, apsūdzētais, ja cietušais viņam nodarīja fiziskas sāpes, varēja izsaukt policiju, saukt pēc palīdzības, taču apsūdzētajam nebija pamata cietušajam uzbrukt ar nazi.

Konkrētajā situācijā netiek konstatētas intereses, kuru aizstāvībai apsūdzētais uzbruka cietušajam ar nazi. Apsūdzētajam pastāvēja reāla iespēja no konflikta izvairīties. Līdz ar to, apstākļos, kad vairs nepastāvēja pamats uzskatīt par iespējamu cietušā uzbrukumu, vai pamats uzskatīt, ka uzbrukums nav beidzies, nav pamata arī izdarīt secinājumu, ka apsūdzētais būtu atradies nepieciešamās aizstāvēšanās stāvoklī.

Tiesas ieskatā par apsūdzētā nodomu izdarīt cietušajam miesas bojājumus, nepārprotami liecina viņa faktiskās darbības un nozieguma izdarīšanas apstākļi – apsūdzētais, pēc savstarpēja konflikta ar /pers. C/, ir tīši ar nazi divas reizes iedūris cietušajam, nodarot vidēja smaguma miesas bojājumus, durti grieztu brūci kreisā vaiga pieauss apvidū ar zemādas asinsizplūdumiem kreisās auss un kreisās acs apvidū, asinsizplūdumu kreisā orbītā, asinsizplūdumu kreisās acs ābola baltumā, kreisā pieres dobuma ārējās sānu, apakšējās sieniņas lūzumu, kreisās orbītas augšējās un iekšējās sānu sieniņas lūzumu, durti griezta brūce labās uzacs apvidū, kas pēc sava rakstura pieskaitāmi vidēji smagiem miesas bojājumiem, kas izraisījuši veselības traucējumu uz laiku virs 21 dienas.

[14] Saskaņā ar Krimināprocesa likuma 130.pantu secināms, ka visas šajā krimināprocesa gaitā iegūtās ziņas par faktiem ir pieļaujams izmantot kā pierādījumus, jo tās iegūtas un procesuāli nostiprinātas Krimināprocesa likumā noteiktajā kārtībā, tiesai nerodas šaubas par tām.

Tiesa ievēro Krimināprocesa likuma 128.pantā noteikto pienākumu izvērtēt pierādījumu ticamību, jo visus krimināprocesa laikā iegūtos pierādījumus ir novērtējusi to kopumā un savstarpējā sakarībā.

Saskaņā ar Krimināprocesa likuma 124.panta otrajā daļā noteikto krimināprocesā ir pierādāma noziedzīgā nodarījuma sastāva esamība vai neesamība, kā arī citi Krimināllikumā un Krimināprocesa likumā paredzētie apstākļi, kuriem ir nozīme konkrēto krimināltiesisko attiecību taisnīgā noregulēšanā.

No minētā jāsecina, ka pierādījumi ir atzīstami par pietiekamiem, ja iztiesājot krimināllietu, izslēdzot visas saprātīgas šaubas, tiek konstatēti visi pierādīšanas priekšmetā ietilpstošie apstākļi, t.i. apstākļi, kādi norādīti apsūdzībā.

Tiesai nav radušās saprātīgas šaubas par apsūdzētā vainu viņam inkriminētajā noziedzīgajā nodarījumā pēc Krimināllikuma 126.panta pirmās daļas. /pers. B/ noziedzīgās darbības ir kvalificētas pareizi, konstatēts, ka apsūdzētais tīši nodarīja miesas bojājumus, kas nav bīstami dzīvībai, bet izraisīja ilgstošus veselības traucējumus (vidēja smaguma miesas bojājumus). Lietā ir taisāms notiesājošs spriedums un apsūdzētajam ir nosakāms sods Krimināllikuma 126. panta pirmās daļas sankcijā paredzētā apjomā.

[15] Nosakot apsūdzētajam piemērojamo sodu, tiesa ņem vērā Krimināllikuma 35. panta otrajā daļā noteikto soda mērķi – atjaunot taisnīgumu, vainīgo personu sodīt par izdarītajiem noziedzīgiem nodarījumiem, kā arī panākt, lai notiesātais un citas personas pildītu likumus un atturētos no noziedzīgu

nodarījumu izdarīšanas. Saskaņā ar Krimināllikuma 46. panta otro daļu, nosakot soda veidu, tiesa ņem vērā izdarītā noziedzīgo nodarījumu raksturu un radīto kaitējumu, kā arī vainīgā personību. Nosakot soda mēru, saskaņā ar Krimināllikuma 46. panta trešo daļu, tiek ņemti vērā atbildību mīkstinošie un pastiprinošie apstākļi.

[15.1] Prokurors lūdza /pers. B/ par izdarīto noziedzīgo nodarījumu piemērot sodu piespiedu darbu uz 280 stundām. Piedzīt no apsūdzētā par labu valstij 1075 EUR.

[16] Saskaņā ar Krimināllikuma 7. panta trešo daļu, apsūdzētā izdarītais noziedzīgais nodarījums, kas kvalificēts pēc Krimināllikuma 126. panta pirmās daļas, klasificējams kā tīšs mazāk smags noziegums.

Ar Krimināllikuma 126. panta pirmajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu, apsūdzētais ir izdarījis tīšu noziedzīgu nodarījumu pret personas veselību, nodarot cietušajam vidēja smaguma miesas bojājumus.

[17] Tiesas sēdē, pārbaudot apsūdzētā personību raksturojošos datus, noskaidrots: ir deklarētā dzīvesvieta, nav precējies, nav bērnu, ieguvis vidējo izglītību, sodīts vienu reizi, sods izciests, sodāmība dzēsta. No Iekšlietu ministrijas informācijas centra izdrukas redzams, ka apsūdzētais vairākkārt sodīts administratīvi, piemērotie naudas sodi nav samaksāti. Pēdējo reizi administratīvi sodīts 2019. gada 3. janvārī – par Administratīvo pārkāpumu kodeksa 167. pantā paredzēto pārkāpumu ar naudas sodu 70 EUR apmērā (lietas 51., 56.,-57., 58.–60. lapa).

Tiesas sēdē apsūdzētais paskaidroja, ka veic sociālos darbus /Nosaukums/pagastā. Ir slikta veselība, lieto zāles, taču invaliditāte nav piešķirta. Veselības stāvokļa dēļ no alkohola lietošanas ir atteicies pilnībā. Ir ārstējies Strenču psihoneiroloģiskajā slimnīcā, kur viņam "tūrīja asinis". Ievēro narkologa norādījumus.

Tiesas izmeklēšanas laikā apsūdzētais izpildīja sev uzliktos procesuālos pienākumus, laicīgi ieradās uz visām tiesas sēdēm. Pirmstiesas procesā ar Valkas rajona prokurora Sergeja Medvedeva 2020. gada 4. septembra lēmumu apsūdzētajam piemērota piespiedu atvešana, tā kā apsūdzētais, neskatoties uz to, ka bija saņēmis prokurora pavēsti, prokuratūrā neieradās (atbilstoši lēmumā norādītajam, pēc /pers. D/ paskaidrotā – sakarā ar to, ka no rīta bija lietojis alkoholu) (lietas 89. lapa).

[18] Tiesa, nekonstatē Krimināllikuma 47. panta otrajā daļā norādītos apsūdzētā atbildību mīkstinošos apstākļus.

Ņemot vērā, ka, izdarot noziedzīgos nodarījumus, apsūdzētais ir bijis alkohola ietekmē, noziedzīgajam nodarījumam atzīstams arī Krimināllikuma 48. panta pirmās daļas 12. punktā paredzētais atbildību pastiprinošais apstāklis – noziedzīgais nodarījums izdarīts alkohola ietekmē.

[19] Krimināllikuma 5. panta pirmā daļa paredz, ka nodarījuma (darbības vai bezdarbības) noziedzīgumu un sodāmību nosaka likums, kas bijis spēkā šā nodarījuma izdarīšanas laikā.

Spēkā esošajā likuma redakcijā noteikts, ka par Krimināllikuma 126. panta pirmajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz trim gadiem vai ar īslaicīgu brīvības atņemšanu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu.

[19.1] Saskaņā ar Krimināllikuma 46. panta ceturtās daļas noteikumiem – brīvības atņemšanas sodu par kriminālpārkāpumu un mazāk smagu noziegumu piemēro, ja soda mērķis nav sasniedzams, nosakot kādu no attiecīgā panta sankcijā paredzētajiem vieglāka soda veidiem.

[19.2] Nosakot apsūdzētajam soda veidu, izvērtējot lietas materiālos esošos /pers. B/ personību raksturojošos datus, noziedzīgā nodarījuma raksturu un radīto kaitējumu, tiesa atzīst, ka Krimināllikuma 35. panta definētos preventīvos soda mērķus ir iespējams panākt, apsūdzētajam par izdarīto noziedzīgo nodarījumu nosakot Krimināllikuma 126. panta pirmās daļas sankcijā paredzēto soda veidu – piespiedu darbs.

[19.3] Izvērtējot izvēlētā soda veida lietderības aspektu, tiesa ņem vērā /pers. B/ personību raksturojās ziņas – iepriekš sodīts vienu reizi vairāk kā pirms 22 gadiem; līdz lietas izskatīšanai tiesā jaunus noziedzīgus nodarījumus nav izdarījis; pēc apsūdzētā vārdiem ir izvērtējis savu attieksmi pret alkohola lietošanu, tā nodarīto kaitējumu uz veselību un apņēmies turpmāk pilnībā atteikties no alkohola lietošanas, kā arī, izvērtējot noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas apstākļus, tiesa secina, ka tieši piespiedu darbs sabiedrības labā sasniegs tā piemērošanas mērķi, jo veiks apsūdzētā audzinošo, sodošo un preventīvo funkciju, kā arī nodrošinās personas resocializāciju un tiesisko uzvedību arī pēc soda izciešanas.

[20] Saskaņā ar Krimināllikuma 46. panta trešās daļas prasībām, nosakot apsūdzētajam soda mēru, tiesa ņem vērā, ka attiecībā uz izdarīto noziedzīgo nodarījumu netiek konstatēts neviens atbildību mīkstinošs apstāklis, bet ir konstatēts atbildību pastiprinošos apstāklis.

[20.1] Atbilstoši soda noteikšanas vispārīgajiem principiem un Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departamenta un Krimināllietu tiesu palātas tiesnešu kopsapulces 2008. gada 1. jūlija lēmuma 15. punktā norādītajām rekomendācijām, atbildību pastiprinošu apstākļu atzīšana ir pamats bargāka soda piemērošanai salīdzinājumā ar sodu, kāds būtu piespriežams, šādus apstākļus nekonstatējot. Tādējādi par Krimināllikuma 126. panta pirmajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu, /pers. B/ sodāms ar piespiedu darbu uz 210 stundām.

Apsūdzētajam nav konstatēta invaliditāte, kas liegtu izciest tiesas noteikto sodu, tādēļ apsūdzētajam par izdarīto noziedzīgo nodarījumu, ņemot vērā radīto kaitējumu, ir nosakāms piespiedu darbs, kas pārsniedz Krimināllikuma 40. panta pirmajā daļā noteikto vidējo soda apmēru, bet nesasniedz tā maksimālo apmēru.

[20.2] Piemērotais sods ir samērīgs un taisnīgs, tas atbilst izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturam, radītā kaitējuma apmēram un apsūdzētā personībai. Tiek ņemts vērā tiesas sēdē noskaidrotais, ka apsūdzētajam nav patstāvīgas darba vietas, ienākumu, apsūdzētajam ir alkohola atkarība, par izdarītajiem administratīvajiem pārkāpumiem piemērotos sodus apsūdzētais nav samaksājis. Pozitīvi tiek vērtēta apsūdzētā paustā apņēmība pilnībā atteikties no turpmākas alkohola lietošanas, kā arī tas, ka noziedzīgo nodarījumu izdarījusi nesodīta persona. Nosakot soda apmēru par noziedzīgo nodarījumu ir ņemts vērā apsūdzētā atbildību pastiprinošais apstāklis un tas, ka netiek konstatēti atbildību mīkstinoši apstākļi. Noteiktais sods ir pietiekams, lai panāktu krimināltiesisko attiecību taisnīgu noregulējumu un sasniegtu soda mērķi.

[21] Kriminālprocesa ietvaros apsūdzētais nav bijis aizturēts. Ar Valsts policijas Vidzemes reģiona pārvaldes Valkas iecirkņa kriminālpolicijas nodaļas vecākās inspektores Ilzes Kalniņas 2020. gada 18. aprīļa lēmumu /pers. B/ piemērots drošības līdzeklis – uzturēšanās noteiktā vietā (lietas 55. lapa).

[21.1] Kriminālprocesa likuma 249. panta pirmā daļa noteic, ja procesuālā piespiedu līdzekļa piemērošanas laikā ir zudis vai mainījies tā piemērošanas pamats, mainījušies piemērošanas nosacījumi, personas uzvedība vai ir noskaidroti citi apstākļi, kas noteica piespiedu līdzekļa izvēli, procesa virzītājs pieņem lēmumu par tā grozīšanu vai atcelšanu.

[21.2] Ievērojot to, ka uz lietas izskatīšanas brīdi nav mainījies Kriminālprocesa likuma 249. panta pirmajā daļā noteiktais drošības līdzekļa piemērošanas pamats, tad sprieduma izpildes nolūkā līdz sprieduma stāšanās spēkā apsūdzētajam piemērotais drošības līdzeklis atstājams negrozīts.

[22] Kriminālprocesā par cietušo atzīts /pers. C/.

[22.1] Tiesas sēdē prokurors lūdza piedzīt kaitējuma kompensāciju 1075 EUR valsts labā sakarā ar cietušajam izmaksāto valsts kompensāciju.

[22.2] Lietas materiālos redzams, ka ar Tieslietu ministrijas Juridiskās palīdzības administrācijas 2020. gada 10. jūnija lēmumu Nr. 6-1.120-281 kriminālprocesa ietvaros /pers. C/ izmaksāta valsts kompensācija 1075 EUR.

Likuma „Par valsts kompensāciju cietušajiem" 4. panta pirmās daļas 4. punkts noteic, ka Juridiskās palīdzības administrācija nodrošina cietušajam izmaksātās valsts kompensācijas summas piedziņu no noziedzīgā nodarījuma izdarītāja. Atbilstoši minētā likuma 3.1. panta 2. punktam pienākums atmaksāt valsts budžetā cietušajam izmaksāto valsts kompensāciju ir noziedzīgā nodarījuma izdarītājam, kurš atzīts par vainīgu, pamatojoties uz notiesājošu spriedumu.

[22.3] Ievērojot to, ka apsūdzētais ir atzīts par vainīgu Krimināllikuma 126. panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā, pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 353. panta trešo daļu un ievērojot to, ka līdz iztiesāšanai kaitējums labprātīgi nav atlīdzināts, pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 353. panta pirmās daļas 1. punktu, izmaksāta valsts kompensācija 1075 EUR piedzenama no apsūdzētā.

[23] Tiesas procesā apsūdzētā aizstāvību īstenoja zvērināts advokāts Normunds Pētersons, kuram saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 84. panta un Ministru kabineta 2009. gada 22. decembra noteikumiem Nr. 1493 „Noteikumi par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības apjomu, samaksas apmēru, atlīdzināmajiem izdevumiem un to izmaksu kārtību", no valsts līdzekļiem attiecīgi izmaksājami 1323,53 EUR, kuru atlīdzināšanas pienākums atbilstoši Kriminālprocesa likuma 367. panta pirmās daļas 4. punkta un 368. panta nosacījumiem uzliekams apsūdzētajam.

Rezolutīvā daļa

Tiesa, saskaņā Kriminālprocesa likuma 511., 512., 520. pantu,

nosprieda:

/pers. B/ atzīt par vainīgu Krimināllikuma 126. panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījumā, un sodīt ar piespiedu darbu uz 210 (divi simti desmit) stundām.

Līdz sprieduma spēkā stāšanās brīdim saglabāt /pers. B/ drošības līdzekli – uzturēšanās noteiktā vietā.

/pers. B/ ir pienākums ierasties Valsts probācijas dienesta Vidzemes reģiona teritoriālajā struktūrvienībā atbilstoši savai deklarētajai dzīvesvietai desmit darba dienu laikā no dienas, kad stājies spēkā tiesas spriedums.

Piedzīt no /pers. B/ par labu valstij cietušajam /pers. C/ izmaksāto Juridiskās palīdzības administrācijas kompensāciju 1075 EUR (viens tūkstotis septiņdesmit pieci *euro*).

Piedzīt no /pers. B/ valsts labā procesuālos izdevumus 1323,53 EUR (viens tūkstotis trīs simti divdesmit trīs *euro* un 53 centi) par advokāta darba samaksu.

Procesuālie izdevumi par advokāta darba samaksu un Juridiskās palīdzības administrācijas izmaksātā valsts kompensācija iemaksājama: Valsts kase, reģistrācijas Nr.90000050138, konta Nr. LV68TREL1060001239300, BIC kods TRELLV22.

Sprieduma labprātīgai izpildei par kompensācijas un procesuālo izdevumu piedziņu noteikt termiņu - 30 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas. /pers. B/ pienākumu iesniegt tiesai dokumentus par kompensāciju un procesuālo izdevumu atlīdzināšanu.

Saīsinātais spriedums nav pārsūdzams. Prokurors, apsūdzētais, apsūdzētā aizstāvis un cietušais 10 dienu laikā no saīsinātā sprieduma pasludināšanas dienas var rakstveidā iesniegt tiesai lūgumu par pilna sprieduma sagatavošanu.

Pilns tiesas spriedums ir pārsūdzams 10 dienu laikā no tā pieejamības dienas apelācijas kārtībā Vidzemes apgabaltiesai, sūdzību iesniedzot Vidzemes rajona tiesā.

Tiesnese S.Babre